

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-301-2-112>

Харкова Наталія, аспірантка КНУКІМ
(науковий керівник: кандидат архітектури О. А. Крижанівський)

Триєдність мистецтва архітектури та дизайну як запорука якості

Ключові слова: дизайн, соціальне житло, органічна архітектура, мистецтво.

Nataliya Kharkova, PhD student, KNUCA
(academic mentor: Associate Professor Oleksandr Kryzhanivskiy)

The trinity of the arts of architecture and design as a guarantee of quality

Abstract: The report questions the opinion about the correctness of the priorities set by society in architectural design and design of the architectural environment by the example of social housing in the USA, France and Germany. The author also refutes the claim that by using parallel and perpendicular walls it is possible to save building materials.

Key words: design, social housing, organic architecture, art.

Приймаючи архітектурне проєктування пріоритетно за технічний фах, ми схилиємося до думки, що будинки і міста потрібні насамперед для захисту людського населення від атмосферних явищ. Отже, завдання економії коштів на будівельних матеріалах і на спрощенні процесу будівництва стає головним. Якщо ці два аспекти розглядати як пріоритетні та першочергові, то така позиція ілюструє доволі утилітарне ставлення до феномена будівлі та архітектури як таких, і обмежує або знецінює інші точки зору, роблячи їх тільки в крайніх випадках можливими додатковими опціями, намагаючись скасувати зовсім.

У більшості країн архітекторам видають диплом інженера, але не популярні дипломи архітектора як майстра мистецтва. Думаючи і діючи в такому ключі, ми отримуємо будівельну галузь на кшталт періоду існування СРСР, де наявність квадратних метрів стає важливішою за їхнє культурне наповнення і зв'язок із суттю життя людини. Цікаво те, що її успішність є відносною. Адже у квартирах, де враховано винятково наявність квадратних метрів житлової площі і не думають про атмосферу загишки та зв'язки приміщень із суттю життя людини, ці житлові метри стають придатними лише для зберігання речей та задоволення базових потреб людських тіл через просту наявність місця для сну, приготування їжі, захисту від непростих атмосферних явищ.

Підхід до проєктування з ухилом на технологічність і економію будівельного процесу, що ігнорує якісну культурну складову, мав негативний результат. Історик архітектури Чарльз Дженкс звертає нашу увагу на подію в США, що відбулася 16 березня 1972 року в штаті Міссурі, м. Сент-Луїс, а саме руйнування владою штату комплексу соціального

житла «Пруїтт-Айгоу». Пізніше з'явилася думка, що комплекс занепав не через невдалі архітектурні рішення, а через непорозуміння між міською владою і жителями комплексу, незважаючи на монотонність і одноманітність створеної атмосфери архітектурою будівель комплексу. Розплутуючи цей клубок подій, треба поставити собі запитання про природу заснування початкового імпульсу, що змушував людей їхати з квартир і міста, що й призвело до неможливості оплачувати комунальні витрати ні міською владою, ні самими мешканцями.

Також відомо, що у Франції (Нормандія, м. Алансон) була подібна ситуація. Архітектор Льюс'єн Кролл у 1978 році був найнятий міською владою з метою реструктуризації та оновлення громадських просторів дуже великого, малозабезпеченого житлового комплексу, збудованого у 1963–1969 роках з житловими одиницями для 6500 мешканців у 2300 житлових одиницях.

Що цікаво, то ідея економії та оптимізації будівельного процесу за допомогою паралельно-перпендикулярних стін має опонента в особі Джоело Саймона. Застосовуючи свої ранні пізнання в біології в проєктуванні планувань великих і малих будівель, йому вдалося довести перевагу форм, створених за природним принципом, в оптимізації просторових взаємозв'язків приміщень, а, отже, й економії матеріалів і площ.

Оскільки аспект оптимізації зв'язків між приміщеннями присутній у методі проєктування органічної архітектури та дизайні архітектурного середовища, то ми можемо спостерігати таку позитивну відмінність цього підходу в проєктуванні також. Метод проєктування органічної архітектури підвищує комфорт життя, що ми бачимо в проєктах соціального житла в Берліні та біля нього авторства Баллера. 1999–2002 житловий будинок на вулиці Nuthestraße у Потсдамі, відомий під ім'ям Nutheschlange, куди стоять довгі черги на оренду житла.

Тож ми бачимо, що зміщення акцентів уваги на економічні чинники руйнує триєдність архітектури як явища.

